

מדרש רבה

ויקהל - אני ישנה ולבי ער

הרב יצחק שילת

שמות רבה, ויקהל, פרשה נג

ה דָּבָר אַחַר, וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, הַדָּא הוּא דְכְתִיב (שיר השירים ג, יא): צְאִינָה וְרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה לֹא אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׂמֻחַת לְבוֹ. אִימְתִי נֶאֱמַר הַפְּסוּק הַזֶּה, בְּיוֹם שְׁעֵמֵד הַמִּשְׁכָּן, שְׁהִיְתָה שְׂמֻחָה גְּדוּלָה בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹרָה אֶצְלָם. בְּנוֹת צִיּוֹן, בְּנִים הַמְצִינִים לִי, עַל יְדֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, מֵה צִיּוֹן הִזָּה נִרְאָה בְּאֶצְבַּע, כִּי יִשְׂרָאֵל נִרְאִין בְּאֶצְבַּע, הוּא: בְּנוֹת צִיּוֹן, הַמְצִינִין לִי. בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה, בְּמִלְךָ שֶׁהַשְּׁלֹמֹה שְׁלוֹ, זֶה מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה לֹא אִמּוֹ, זֶה הַמִּשְׁכָּן, לְמָה קָרְאוּ עֵטְרָה, אֲלֵא מָה הָעֵטְרָה מְצִירָתָה כִּי הַמִּשְׁכָּן הִיא מְצִירָה, שְׁנֵאמַר (שמות לה, לה): וְרוֹקֵם בְּתַכְלֵת וּבְאַרְגָּמֹן בְּתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ וְאַרְגָּ עֲשֵׂי כָל מְלָאכָה וְחֹשֶׁבֶת מַחֲשָׁבֶת, הוּא: בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה לֹא אִמּוֹ. אִמֵּר רַבִּי יִצְחָק חֲזַרְתִּי בְּכָל הַמְקָרָא וְלֹא מְצִאתִי שְׁעֵשְׂתָה בְּתַשְׁבַּע עֵטְרָה לְשְׁלֹמֹה, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שָׂאל אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי יוֹסִי אֶפְשָׁר שְׁשֻׁמְעַת מַאֲבִיב מֵהוּ בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה לֹא אִמּוֹ, אִמֵּר לֹא הוּא, מִשָּׁל לְמִלְךָ שְׁהִיְתָה לֹא בְּתַיְחִידָה וְהִיא מְחַבְּבָה בְּיוֹתֵר מִדָּאִי וְהִיא קוֹרָא אוֹתָהּ בְּתֵי, לֹא זֶה מְחַבְּבָה עַד שְׁקָרָאָה אַחוֹתִי וְעַד שְׁקָרָאָה אִמִּי, כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתַחֲלָה קָרָא לְיִשְׂרָאֵל בְּתַי, שְׁנֵאמַר (תהלים מה, יא): שְׁמַעִי בַת וְרָאִי וְהִטִּי אֲזַנְךָ וְשִׁכְחִי עִמָּה וּבֵית אֲבִי, לֹא זֶה מְחַבְּבָה עַד שְׁקָרָאָה אַחוֹתִי, שְׁנֵאמַר (שיר השירים ה, ב): פְּתַחִי לִי אַחֲתִי רַעֲנָתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי שְׂרָאשִׁי נִמְלֵא טָל קְנֻצוֹתִי רְסִיסֵי לִילָה. לֹא זֶה מְחַבְּבָה עַד שְׁקָרָאָה אִמִּי, שְׁנֵאמַר (ישעיה נא, ד): הַקְשִׁיבוּ אֵלַי עַמִּי וְלֵאמוּ אֵלַי הֲאֲזִינוּ כִּי תוֹרָה מֵאֵתִי תֵצֵא וּמִשְׁפָּטִי לְאוֹר עַמִּים אֲרַגִּיעַ. עַמֵּד רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְנִשְׁקוּ עַל רֵאשׁוֹ. בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ, בְּסִינַי, וּבְיוֹם שְׂמֻחַת לְבוֹ, בִּירוּשָׁלַיִם. דָּבָר אַחַר, בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ, עַל הַיָּם. וּבְיוֹם שְׂמֻחַת לְבוֹ, בְּאַהֲלֵ מוֹעֵד. דָּבָר אַחַר, בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ, בְּמִשְׁכָּן, וּבְיוֹם שְׂמֻחַת לְבוֹ, בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.

פסיקתא דרב כהנא, ה

ו אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק פתחי לי וג' (שה"ש ה:ב). אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה, רבון העולמים, אני ישינה מבית המקדש ולבי ער בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אני ישינה מן הקרבנות ולבי ער במצות וצדקות, אני ישינה מן המצות ולבי ער לעשותן, אני ישינה מן הקץ ולבי ער לגאולה, אני ישינה מן הגאולה ולבו של הקב"ה ער לגאולתו. א"ר חייא בר אבא מאיכּן מצאינו שנקרא הק' ליבן של ישראל, מן הדה דכת' צור לבבי וחלקי אלהים לעולם (תהלים עג:כו).

דף מקורות